

دهولهتی ئیسلامی یا عهلمانی ... کاکۆ عهبدووللا

دیاره زۆر باس له ههر دوو چه مکی عهلمانیهت و ئیسلامیهت کراوه که کامهیان بۆ بهرپوه بردنی ولات باشته، چه ند رۆژنیک له مه و بهر له رادیوی نهوا بهرنامهیهک له سه ر ئه م بابته هه بو بیرو رای خه لکیان به ته له فۆن له کامهیان باشته بۆ بهرپوه بردنی ولاتی ئیمه وه رده گرت، ئه وه نده ی من گو بیستی بهرنامه که بوم خه لکیکی زۆر لایهنگری خۆیان بۆ ده ولته تی یاخود شه ریه ته ئیسلامی ده رده بری بۆ بهرپوه بردنی کاروباری ولات، که چی ئه وکات گومانیککی زۆرم لا دروست بو که له لایه ن حیزبه ئیسلامیه کانه وه لایهنگرانی خۆیان له م بهرنامه رادیوییه و ته له فۆن کردنیان بۆی ئاگادار کرد به وه، بیگومان دیاره چۆنیه تی بیر کردنه وه و را ده برینی ئازاد مافی هه موو تاکیکه و بینه و به رده ی له سه ر نیه، به لام لی ره به هه له و کرچ و کال تیگه یشتنی بابته تیککی وا هه ستیار که په یوه ندی به دوارۆژ و گه شه کردنی ولات و میله ته تیک هه بیته کاریککی مه تر یسیداره و پیوستی به تو یزینه وه وه ده ست نیشانه کردنی خاله لاوازه کان هه یه.

مه به ستیشم له م نوسینه ره خنه نیه له خودی ئایینی ئیسلام به پیچه وانه وه به دوا ئایینی ئاسمانی پیروژ و بیگه ردی ده زانم، به لکو مه به ستم تیکه ل نه کردنیه تی به شته کانی ترو له ده ست نه دانی پیروژییه که یه تی.

نازانم ئه م هه موو ترس و له رز و تو قینه ی موسلمانانه کان له عهلمانیهت چیه و چۆن تیگه یشتونه و کێ و چیان به بن گو ییان خو یندونه، ئه وانه ی که له سیسته می عهلمانیهت ده تر سن، ئایا چ نمونه یه کی خرابیان له به رده سته که له و ولاتانه ی په یرو و ده کری و ئایا به ره و پیشتی بردن یا به ره و دوا وه؟ لی ره زۆر شت تیکه ل به یه کتر ده کری ن و نا تیگه یشتنیک له بابته ته که دروست ده بیته و جیا کردنه وه ی ئاین له سیسته می بهرپوه بردنی ولات ده چیه ته خانه ی کوفر و دژایه تی کردنی خودا که چی ئه مه له راستیه وه زۆر دووره، راسته کاتیک خودای گه و ره قورئانی پیروزی ناردۆته خواره وه وه کو ده ستوریک و شه ریه ته تیک سو دیکی ئیجگار زۆری هه بو وه بۆ خه لکی ئه و سه رده م و توانیویانه بهرنامه ی ژبانی خۆیان له سه ری ریک خه ن و خۆیان له م نه زانی و نه فامیه ی ئه وکات رزگار بکه ن، به لام ئایه ئه م ده ستوره بۆ ئه م سه رده مه ده گونجی؟ یاخود چ پیویست ده کات پاش 1400 سال و پاش هه زاران گۆرانکاری به سه ر رپره وی ژبان ئیمه وه کو سیسته م و ده ولته شه ریه ته ئیسلام بکه یینه ده ستور و ئه وه ی دزی کرد ده ستی بپریته وه یه کیک ددانی شکاندی له هه مان شو ین ددانی بشکینییه وه ... هتد و به هه مان بیر کردنه وه وه له سه ر هه مان ئه م ریچه که کۆنه برۆین.

باوه ر ناکه م نه هیچ خه لکیک و ده سه لاتیککی ئه م سه رده مه هه رچه نده گه ر باوه ریان به هیچ ئایینیکیش نه بیته بتوانن ئازادی خه لکانی تر زه وت بکه ن له په رستنی خوا و ئاین و چوونه مزگه وت و په رستگاکانی تر، به لکو مه به ست ئه وه یه پیویسته وه کو ئیداره ی ده ولته بهرنامه یه ک هه بیته جیا له وه ی پیشتو تر و له گه ل زۆریه ی خه لک و به ره و پیشت چوونه کان و گۆرانکاریه کانی جیهان بگونجی.

نازانم نه گونجانی سیسته می عهلمانیهت چیه له و ولاته ی که زۆریه ی خه لکه که ی موسلمان بیته ئایا ریگه له که س ده گریته بۆ به جی گه یاندنی واجبیه ئایینه کان؟ یا ته نها ده لیته ئاین له کاروباری ئیداره و ده ولته جیا بکریته وه، هه موومان باش ده زانین سیسته می عهلمانیهت بهرگری له مافی مرو ف و

دیموکراتیهت و دهربرینی رای نازاد دهکات و ههولێ بێرکردنهوهی تهندروست و بهرهوپیئشبردنی کۆمهڵگا دهتات، یا پیرۆزی نهدان و گۆرپانکاری لهههر بواریکه ژیان که له گهڵ ئهم سهردهمه ناگونجی ئایا ئهمانه کوفر و نهشیان؟

بیگومانم لهوهی که ئهگهر خۆی گهوره لهم سهردهمهی ئیستا قورئانی بناردبا خوارهوه ههگیز ئهم قورئانه نهدهبو که له پێش 1400 سال ناردویهتی به لکو بهشیوهیهک دهبو که شتی زۆر گونجاو تری لهوهی پێشتر تیدا دهبو که بگونجی له گهڵ ژیان و پێشکتهوتنی ئهم سهردهمه و داوای دهکرد ئایینی ئیسلام تیکهڵ به سیاست و ئیداره نهکریت و به لکو پیرۆزی و ههیهیهتی ئاینهکه بهوه رابگیری تهنها لهنیوان خۆی مرۆف و خوادابیت.

زۆر دلم به نهتهوهکهی خۆم دهسوتی که دهبینم بهشیکیان به هۆی چهوتی پهیرهوکرنی ئاینهکهیان بیرو میشکیان کلیل دراوه و ئاماده نین ههچ شتیکی فیرین و سهیری تهجروبهی گهلانی تری پێشکتهوتی جیهان ناکهن که چۆن ئهم مهرحه لانهیان برپوه و ههنگاوی گهوره و پیرۆزیان له پیناوی خزمهتی مرۆفایهتی هاوپیشتوه و گهیشته ته ئه و ئاسته بهرزهی ژیانی ئیستایان، که به هۆی دهستوریکه قهشهنگ و دور له ههمو ئاینیک، چ جوانیهک و پێشکوتن و خۆشگوزهرانیهکیان بهخشیوه ته ژیان و وولات.

بیگومان ئه و بیره چهوتهی بهشیکی کۆمه لگهی ئیمه دهکهوپیته ئهستۆی پارته سیاسیهکانی گۆرپانه که به عهلمانی و ئیسلامیهوه، تاوانی پارته عهلمانیهکان ئهوهیه که خۆیان یهک لایینی نهکردۆتهوه و ههولێ جددی نادهن له رپگهی که نالهکانی خۆیان خه لک و شیار بکه نهوه و بیری نوی و پێشکتهوتو له ناو جهماهر بلاو بکه نهوه، پێیهکیان لهم لاو ئه ویتریان له و لا چونکه به پروای خۆیان گهر وانه که ن رهنگه بهرزه وهندی حیزبه کهیان لهق ببیت، ئاشکراشه ئه و پارتانهی کوردستان زیاتر کار بو حیزبه کهیان دهکهن و لای ئه وان حیزب له نه ته وه گه و ره تره.

به لام رۆلی گه و ره و سه ره کی نه گه تیفانه پارته ئیسلامیهکان ده بیینن که خه لک گۆش ده که ن له سه ر بیری به ره و به ئاقار بردنی ئیسلامی کردنی یاسای و لات، به هۆی ته فسیرکردنی قورئان و لارکردنه وهی شه ریعه تی ئیسلام له بهرزه وهندی خۆی پارته که و به ئامانجی دهسکه وتی ماددی و دهسه لات بو سه رکرده کانیان، چونکه ده زانن زۆر بهی خه لکه که موسلمانه و له و رپگایه یه وه ده توانن ئامانجه تایبه تیه کانیان به ئاسانی به ده ست بپنن، گهر سه رنجیک بده یین ده بنین ههر پارت و لایه نه ئیسلامیه کان خو به خۆی یه کتر ره تده که نه وه و ئه و ئه و تر به کافر و مورته د تاوانبار ده کات و ته نها خۆی پێ راسته و خۆی به وه کیلی خودا ده زانی، له لایه کی تره وه به هه مان قه باره فه توا ده رکه ره کان تاوانبارن به ده رکردنی فه توا هه رییه ک له سه ر میزاج و بهرزه وهندی تایبه تی خۆی یا ئه و گروپ و لایه نه ی له پشتیه تی، چونکه فه تواکان کاریگه ری راسته و خۆیان له سه ر به شیکی خه لکی ساده و کال فامی موسلمان ده بیت.

له کۆتاییدا خه لک و به تایبه تی ئیسلامیه سیاسیهکان بیانهوی و نه یانهوی ده بیت دان به وه دانین که عهلمانیهت ئیسپاتی کردوه له پینا و خزمه تکردنی مرۆفایه تییه، به و پێیهی که مرۆفیش لای خودای گه و ره له هه موو شتیکی گه و ره تر و پیرۆزتره، که واته به هه یچ شیوه یه ک عهلمانیهت دژی ئایینی پیرۆزی ئیسلام نیه.